

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 2656/2023
06.09.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Гордане Комненић, председника већа, др Илије Зиндовића и Мирјане Андријашевић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији су пуномоћници Милош Радојевић и Александар Милуновић, адвокати из ..., против туженог "Дома здравља Крагујевац", кога заступа Државно правобранилаштво, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 390/23 од 03.03.2023. године, у седници одржаној 06.09.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиље изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 390/23 од 03.03.2023. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Крагујевцу П1 22/2022 од 13.10.2022. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиље, па је тужени обавезан да јој исплати на име неисплаћене накнаде трошкова за исхрану у току рада за период од децембра 2018. године до новембра 2021. године, износе, са законском затезном каматом, наведене у том ставу изреке. Ставом другим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиље, па је тужени обавезан да јој исплати на име неисплаћеног регреса износе, са законском затезном каматом наведене у том ставу изреке, за период од децембра 2018. године, до новембра 2021. године. Ставом трећим изреке, тужени је обавезан да тужиљи накнади трошкове парничног поступка у износу од 55.000,00 динара, са законском затезном каматом, почев од дана извршности пресуде па до исплате.

Апелациони суд у Крагујевцу је пресудом Гж1 390/23 од 03.03.2023. године, ставом првим изреке, преиначио пресуду Основног суда у Крагујевцу П1 22/2022 од 13.10.2022. године, у ставовома првом, другом и трећем изреке, тако да гласи, у ставу првом изреке да се одбија као неоснован тужбени захтев тужиље којим је тражила да се тужени обавезе да јој на име неисплаћене накнаде трошкова за исхрану у току рада исплати за период од децембра 2018.године до новембра 2021.године, износе, са законском затезном каматом, наведене у том ставу изреке. Ставом другим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиље, којим је тражила да се тужени обавезе јој на име неисплаћене накнаде трошкова за регрес за коришћење годишњег одмора исплати за период од децембра 2018.године до новембра 2021.године износе, са

законском затезном каматом наведене у том ставу изреке. Ставом трећим изреке, одлучено је да свака странка сноси своје парничне трошкове.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужила је изјавила благовремену ревизију, због погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побијану пресуду, на основу одредбе члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр. 72/11 ... 18/20), и одредбе члана 92. Закона о уређењу судова ("Службени гласник РС", бр. 10/23) па је утврдио да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила је у радном односу код туженог на неодређено време на радном месту ... са коефицијентом за обрачун плате од 6,83. Основну плату тужиле чини производ коефицијента 6,83 и основице за обрачун и исплату плате, која се увећава за проценат минулог рада. Вештачењем од стране судског вештака економско-финансијске струке, утврђено је да у обрачунским листама плате тужиле, у утуженом периоду, накнада трошкова за исхрану у току рада и регрес за коришћење годишњег одмора, нису исказиване као посебна ставка и да је тужени тужилу исплаћивао плату у висини минималне зараде. Висина утужених потраживања тужиле обрачуната је у две варијанте, према одредбама Општег колективног уговора ("Службени гласник РС", бр. 22/97 ... 31/01) који је важио од 1997. године (прва варијанта) и Општег колективног уговора ("Службени гласник РС", бр. 50/08, 104/08 – Анекс I и 8/09 – Анекс II) који је важио од 2008. године (друга варијанта). Посебни колективни уговори за здравствене установе чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе из 2015. године ("Службени гласник РС", бр. 1/15 и 3/18) из 2018. године ("Службени гласник РС", бр. 106/18), из 2019. године и 2020. године ("Службени гласник РС", бр. 96/19, 58/20-анекс II), који су били у примени у утуженом периоду нису предвиђали право запослених на накнаду предметних трошкова.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је тужбени захтев тужиле усвојио, налазећи да у ситуацији када је тужени тужилу исплаћивао минималну зараду, следи да тужилу нису исплаћени трошкови за исхрану у току рада и за регрес за коришћење годишњег одмора, па је тужени као послодавац, дужан да јој те трошкове исплати у износу утврђеним вештачењем, у недостатку конкретне регулативе, према критеријумима из одредаба Општег колективног уговора ("Службени гласник РС", бр. 22/97).

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду тако што је тужбени захтев тужиле одбио, применом одредбе члана 2. став 2. Закона о раду, и члана 4. став 2. Закона о платама у државним органима и јавним службама, пошто је закључио да су примања по основу накнаде за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора садржана у коефицијенту као једном од елемената плате, па не постоји правни основ за остваривање предметног права тужиле, садржаним било у општем било у посебном акту, што значи да тужилу не припада право на накнаду предметних

трошкова, а чињеница да је тужилји у утуженом периоду исплаћивана плата у висини минималне зараде је, по мишљењу другостепеног суда, без утицаја на одлучивање.

По оцени Врховног суда, другостепени суд је правилно применио материјално право.

Одредбом члана 1. Закона о јавним службама („Службени гласник РС“, бр. 42/91... 83/14), прописано је да се јавном службом, у смислу овог закона, сматрају установе, предузећа и други облици организовања утврђени законом, који обављају делатност односно послове којима се обезбеђују остваривања права грађана, односно задовољавања потреба грађана и организација као и остваривања и другог законом утврђеног интереса у одређеним областима.

Закон о платама у државним органима и јавним службама („Службени гласник РС“, бр. 34/01... 86/19), прописује начин утврђивања плата, додатака, накнада и осталих примања запослених у јавним службама које се финансирају из буџета Републике Србије, аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе (члан 1. став 1. тачка 3). Одредбом члана 3. став 1. тог закона, прописано је да основицу за обрачун и исплату плате утврђује Влада, осим за председника Републике, народне посланике и именована, постављена и запослена лица у службама председника Републике и Народне скупштине Републике Србије. На основу одредбе члана 4. став 1. истог закона, коефицијент изражава сложеност послова, одговорност, услове рада и стручну спрему, а на основу става 2. истог члана закона, коефицијент садржи и додатак на име накнаде за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора.

Посебан колективни уговор за здравствене установе чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе („Службени гласник РС“, број 106/18) у одредби члана 90. одређује елементе за утврђивање плате тако што се плата утврђује на основу: основице за обрачун плате, коефицијента са којима се множе основица, додатака на плату, обавеза које запослени плаћа по основу пореза и доприноса за обавезно социјално осигурање из плате и дела плате по основу радног учинка, у складу са законом (став 2). Основна плата припада запосленом који ради пуно радно време или радно време које се сматра пуним радним временом (став 3).

На основу одредбе члана 91. Посебног колективног уговора за здравствене установе чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе („Службени гласник РС“, бр. 96/19 и 58/19), одређени су елементи за утврђивање плате тако да се плата утврђује на основу: основице за обрачун плата, коефицијента са којим се множи основица, додатака на плату, обавеза које запослени плаћа по основу пореза и доприноса за обавезно социјално осигурање из плате и дела плате по основу радног учинка, у складу са законом (члан 2). Основна плата припада запосленом који ради пуно радно време или радно време које се сматра пуним радним временом (став 3).

Законом о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05... 75/14), у одредби члана 118. став 1. прописано је да запослени има право на накнаду трошкова у складу са општим актом и уговором о раду и то, између осталог, за исхрану у току рада, ако послодавац ово право није обезбедио на други начин (тачка 5) и регрес за коришћење годишњег одмора (тачка 6). Према ставу 2. те одредбе закона, висина трошкова из става 1. тачка 5. овог члана мора бити изражена у новцу. Одредбе овог закона

примењује се и на запослене у државним органима, органима територијалне аутономије и локалне самоуправе и другим јавним службама, ако законом није другачије одређено, на основу одредбе члана 2. став 2. тог закона.

Уредбом о коефицијентима за обрачун и исплату плата запослених у јавним службама, коју је Влада Републике Србије донела на основу члана 8. Закона о платама у државним органима и јавним службама, утврђени су коефицијенти за обрачун плата запослених у јавним службама које се финансирају из буџета Републике Србије, аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе. Одредбом члана 2. став 1. тачка 13. те уредбе, утврђени су коефицијенти за обрачун плата запослених из члана 1. те уредбе, које се примењују на запослене у здравственим установама.

У конкретном случају, тужиља је запослена у здравственој установи, па се на утврђивање и обрачун њене плате, као и накнада и додатака по основу рада, примењују прописи којима се уређују плате, накнаде и друга примања запослених у јавним службама. Супсидијарна примена Закона о раду прописана је само за случај када посебним законом положај, права, обавезе и одговорности запослених нису другачије уређени. Како је одредбом члана 4. став 2. Закона о платама у државним органима и јавним службама, прописано да коефицијент за обрачун плате садржи и додатак за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, следи та одредба посебног закона искључује примену одредбе члана 118. став 1. тачке 5. и 6. Закона о раду, као и да посебним колективним уговорима за здравствене установе чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе није предвиђено право запослених на накнаду трошкова за исхрану у току рада и трошкова регреса за коришћење годишњег одмора, нити је то право било предвиђено претходно важећим Посебним колективним уговором из 2010. године. Пошто је накнада трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, у утуженом периоду, тужиљи исплаћивана кроз коефицијент за обрачун њене плате, следи да јој не припада право на додатну исплату ових трошкова, без обзира на чињеницу да јој је плата исплаћивана у висини минималне зараде.

На основу Закључка усвојеног на седници Грађанског одељења Врховног касационог суда одржаној 05.07.2022. године, запослени којима се плата исплаћује у висини вредности минималне зараде у јавним службама, као корисницима буџетских средстава, остварују право на накнаду трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора по основу рада, применом коефицијента за обрачун и исплату плате у ком је садржан додатак на име тих накнада и саставни је део коефицијента за сваког запосленог. То значи да је другостепени суд преиначењем првостепене пресуде и одбијањем тужбеног захтева тужиље за исплату накнада на име трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора у утуженом периоду, правилно применио материјално право, па су наводи ревизије тужиље о погрешној примени материјалног права неосновани.

Из изложених разлога, Врховни суд је одлуку као у изреци донео применом одредбе члана 414. став 1. Закона о парничном поступку.

**Председник већа – судија
Гордана Комненић,с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**